

Kurzusleírás (tematika)

Kurzus neve: Dokumentumfilm a 21. században: etikai és ábrázolási dilemmák				
A kurzus oktatója/i, elérhetősége(i): Horányi Péter horanyi.peter93@gmail.com horanyi.peter93@g.mome.com				
Kód: M-SZ-301-ELM-20242501-01, B-SZ-301-ELM-20242501-01	Kapcsolódó tanterv (szak/szint): szab.vál.	A tantárgy helye a tantervben (szemeszter): MA 1-4, BA 3-6	Kredit: 5	Tanóraszám: 48 óra (4 x 40 perc / alkalom) Egyéni hallgatói munkaóra: 102
Kapcsolt kódok: -	Típus: szeminárium	Szab.vál-ként felvehető-e? Igen.	Szab.vál. esetén sajátos előfeltételek: MA: szakfüggetlen 12 fő, BA: csak BA2-BA3 Média Intézet és Designkultúra szakos hallgatók számára, max. 8 fő	
A kurzus kapcsolatai (előfeltételek, párhuzamosságok):				
Tanulási eredmények (fejlesztendő szakmai és általános kompetenciák): Tudás: <ul style="list-style-type: none"> - Filmtörténeti tájékozottság - A dokumentumfilm fő fogalmainak és kérdéseinek megértése - A dokumentumfilm társadalmi szerepének, etikai és erkölcsi kihívásainak részletes megismerése Képesség: <ul style="list-style-type: none"> - Képes elemezni és önálló szakmai állításokat tenni a dokumentumfilmet érintő főbb kérdésekről és dilemmákról - Képes felismerni és kritikusan értelmezni a nemfikciós történetmesélés formai és narratív elemeit, azok nézőre gyakorolt hatásait - Képes áttekinteni összefüggéseket a kulturális gondolkodás, a társadalmi jelenségek és a filmművészet között Attitűd: <ul style="list-style-type: none"> - Kritikai érzékkel viszonyul a dokumentumfilmes műfajokhoz és elbeszélésmódokhoz - Nyitott az új ismeretekre, szempontokra és megközelítésekre Autonómia és felelősségvállalás: <ul style="list-style-type: none"> - Elfogadja és hitelesen közvetíti szakterületének társadalmi szerepét, értékeit, helyzetét a dokumentumfilmek viszonylatában				
A kurzus keretében feldolgozandó témakörök, témák:				

A kurzus során a hallgatók átfogó betekintőt kapnak a dokumentumfilmmezést érintő leggyakoribb kihívásokba. A dokumentumfilm történetének híresebb, fontosabb korszakainak és alkotásainak megismerésén keresztül azt vizsgáljuk meg a félév során, hogy milyen különböző módszerekkel, megközelítésmódokkal viszonyult a dokumentumfilm ahhoz a feladathoz, hogy a valóságot feldolgozza, a nézők számára értelmezze, mindez pedig miképp tükrözte az adott korszak társadalmi és kulturális elvárásait.

Minden alkalom során egy filmet nézünk meg közösen, amelyet ezt követően az óra elején bemutatott szempontok szerint, valamint a hallgatók autonóm kritikai meglátásaival feldolgozunk. A kurzus ezáltal jelentősen épül a hallgatók elemzőképességére és aktív közreműködésére.

Tanulásszervezés/folyamatszervezés sajátosságai:

A féléves kurzus három fő dokumentumfilmes motívumot jár körbe: részvét, újrajátszás és megfigyelés. Ennek a három módszernek, illetve az ezzel kapcsolatos etikai dilemmákat járjuk körbe az órákon. A pontos féléves filmlista később kerül egyeztetésre.

A hallgatók tennivalói, feladatai:

A kurzus egyfelől aktív órai részvételt igényel. (Maximum 3 hiányzás megengedett a félév során, 15 percnél több késés is hiányzásnak minősül.) A hallgatókkal minden órán közösen az adott témához kapcsolódó dokumentumfilmet nézzük meg, amelyet ezt követően közösen, az óra elején ismertetett szempontok alapján elemzünk, feldolgozunk. A félév során a hallgatók rövid referátumokat írnak otthoni nézésre feladott filmekből. A félévet házi dolgozat zárja, amely során a hallgatók az egyik féléves szempont szerint két szabadon választott (az órán nem elemzett) dokumentumfilm összehasonlító elemzését végzik el.

A tanulás környezete:

Tantermi

Teljesítendő követelmények:

- Órai jelenlét, hiányzások maximális száma 3
- Félévközi referátumok, félév végi házi dolgozat elvégzése

Értékelés szempontjai:

- Órai aktivitás
- Félévközi referátumok, félév végi házi dolgozat elvégzése

Értékelés módja:

Gyakorlati demonstráció (prezentáció, beadott feladat értékelése)

Az érdemjegy kiszámítása

- Aktív órai jelenlét: 25%
- Írásbeli dolgozatok elvégzése 75%

Kötelező irodalom:

Bill Nichols: A dokumentumfilm típusai. In: *Metropolis* 2009/4. sz. pp. 20-41.

Carl Plantinga: Dokumentumfilm. *Metropolis* (2009) no. 4. 10–19.

Ajánlott irodalom:

Győri Zsolt: Trauma, narratíva, arc. Meghurcolt közösségek krónikái. *Metropolis* (2018/1.)

Kapás Zsolt Zsombor: Elfogult objektivitás? Dokumentaritás és propaganda Michael Moore filmjeiben. *Apertúra* (2014 tavasz)

Kovács András Bálint: Az etnográfus filmrendező. Jean Rouch. *Filmvilág* (1985) no. 7. 38–43.

Stóhr Lóránt: Személyes dokumentumfilmkezés a traumafeldolgozásban. Nagy projekt In: Uő *Személyesség, jelenlét, narrativitás. Paradigmaváltás a kortárs magyar dokumentumfilmekben*. Budapest: Gondolat, 2019. pp. 209–222.

Török Ervin: A személyesség invenciói a magyar dokumentumfilmekben. *Apertúra* (2021 ősz)

Walker, Janet: Katasztrófa, reprezentáció és az emlékezet hányattatásai. *Metropolis* (2018/1.)

Egyéb információk:**Máshol/korábban szerzett tudás elismerése/ validációs elv:**

Nem adható felmentés a kurzuson való részvétel és teljesítés alól.

Tanórán kívüli konzultációs időpontok és helyszín:

Szerda 12.00 – 14.30